

CHRISTOPHER ANDERSEN

KUNINKAALLISET VELJEKSET

Williamin, Katen, Harryn ja Meghanin
yksityiselämä valokeilassa

Minerva

Kuninkaalliset veljekset

CHRISTOPHER ANDERSEN

KUNINKAALLISET VELJEKSET

Williamin, Katen, Harryn ja Meghanin
yksityiselämä valokeilassa

Englannin kielestä käänäntänyt
Jere Saarainen

minerva
MINERVA KUSTANNUS
HELSINKI

Alkuperäisteos: *Brothers and Wives – Inside the Private Lives of William, Kate, Harry and Meghan*

Copyright © 2021 by Andersen Productions, Inc.

Published by Gallery Books, 2021

Suomenkielinen laitos:

© Minerva Kustannus, 2022.

Minerva on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Suomennos: Jere Saarainen

Ulkoasu: Taittopalvelu Yliveto Oy

Kuvaliitteen kuvat: Shutterstock

Lisäksi: Alpha Photo Press, sivu 1 ja

Zuma Press, sivun 10 alakuva

ISBN 978-952-375-622-9

Painettu EU:ssa, 2022.

*Upeille lastenlapsilleni
Grahamille, Charlottelle ja Teddylle*

Sisällys

Ensimmäinen luku	
”Mutta rakastan häntä kovasti” / ”Edes kuningattarelle ei kerrottu” / ”Mitä helvettiä he kuvittelevat tekevänsä?” . . .	9
Toinen luku	
”Äiti, katso! Se on prinsessalaatikko!”	29
Kolmas luku	
”Näytti aina ihan mahdolliselta, että he tappaisivat toisensa”	105
Neljäs luku	
”Tämä ei ole oikein, tämä ei ole normaalia”	187
Viides luku	
”Tähdet olivat oikeassa asennossa ja kaikki oli täydellistä”	227
Kuudes luku	
”Kaikki on aika pahasti rikki” / ”Olemme sidoksissa toisiimme lopun elämäämme”	279
Kiitokset	309
Lähteet ja huomioita luvuista	314
Kirjallisuus	330
Hakemisto	337

Veljeksillä on hyviä ja huonoja päiviä.

– Prinssi Harry

Ensimmäinen luku

”Mutta rakastan häntä kovasti” /
”Edes kuningattarelle ei kerrottu” /
”Mitä helvettiä he kuvittelevat tekevänsä?”

Sandringham House, Norfolk
Joulupäivänä 2019 klo 15

William oli alamaissa. Hän oli oppinut peittämään hyvin todelliset tunteensa. Hänen isänsä, Walesin prinssi, ja kuningatar istuivat vain metrin päässä, ja kaikki yrittivät pitää kasvonsa peruslukemilla. He olivat kokoontuneet Sandringham Houseen, monarkin 150 kilometriä Lontoosta pohjoiseen sijaitsevien 8 000 hehtaarin tilusten päärakennukseen. Tapaaminen järjestettiin rakennuksen valtavassa kirjastossa, Long Libraryssa, jonne suvun arvovaltaisimmat jäsenet olivat kerääntyneet television eteen saman jokavuotisen rituaalin vuoksi kuin tavalliset kansalaisetkin: katselemaan kuningattaren joulupuhetta. Kuusiminuuttisessa puheessaan hallitsija kertoi, että hänen lapsenlapsenlapsensa Archie Mountbatten-Windsorin syntymä oli yksi ”melko töyssyisen vuoden” valoisista hetkistä. Vuoden varrella oli tapahtunut paljon: Britannian EU-ero eli Brexit aiheutti ongelmia, alaikäisiin uhreihin kytkeytynyt seksiskandaali tahrasi prinssi Andrew’n maineen, ja joulun alla 98-vuotias prinssi Philip joutui hetkeksi sairaalaan. Lisäksi kuningattaren lapsenlapsen vaimolla Meghan Marklella oli ollut

vaikeuksia sopeutua uuteen elämäänsä maailman seuratuimman suvun jäsenenä, mistä myös lehdet olivat kirjoittaneet paljon.

Mikään näistä ei yllättänyt prinssi Williamia, joka kuuli aina ensimmäisten joukossa kaikista Windsorin klaania koskettavista tapahtumista. Silti hänkin häkeltyi nähdessään, mitä hänen isoäitinsä taustalla näkyi – olihan tuo puhe yksi kuninkaallisen vuosikellon seuratuimmista ja ylitulkituimmista tapahtumista. Kuningatar oli nauhoittanut puheensa päiviä aiemmin Windsorin linnan ylenpalttisesti sisustetussa, damastein koristellussa Green Drawing Roomissa, missä Archie oli kastettu heinäkuussa. Kuningatar oli pukeutunut koboltinsiniseen mekkoon, ja hänellä oli rintapielessään 30 karaatin safiirein ja timantein koristeltu neula, jonka hänen esi-isänsä prinssi Albert oli antanut tulevalle morsiamelleen kuningatar Viktorialle häitä edeltäneenä iltana helmikuussa 1840. Hänen majesteettinsa istui työpöydän ääressä, ja katsojien nähtävälle oli aseteltu useita suuria kehystettyjä valokuvia. Heti kuningattaren oikealla puolella oli mustavalkoinen kuva hänen isästään kuningas Yrjö VI:sta sekä pienemmät otokset Charlesista, Camillasta ja Philipistä. Kuvaa hallitsi eteen aseteltu kaksi kertaa muita suurempi värikuva Cambridgen herttuaperheestä – Williamista, Katesta ja heidän hellyyttävän vallattomista lapsistaan Georgesta, Charlottesta ja Louisista.

Aiempina vuosina prinssi Harryn kuva oli aina ollut esillä, ja vuonna 2018 hän oli ollut vaimonsa Meghanin kanssa keskeisimmässä kuvassa yhdessä muiden arvovaltaisten kuninkaallisten kanssa. Vuonna 2019 kuvista oli kuitenkin turha etsiä Sussexin herttuan ja herttuattaren kuvia – pienestä Archiestä puhumattakaan. Hovin työntekijät selittelivät myöhemmin, että kuvat heijastelivat suoraa perimysjärjestystä, mutta vahinko oli jo tapahtunut. Kovaan ääneen lehdistön ja hovin kaltoinkohtelua valittaneet Harry ja Meghan oli poistettu kuninkaallisesta kuvastosta – niin kuvaannollisesti kuin ihan kirjaimellisestikin.

Suurimman osan elämästään William oli suojellut veljeään, mutta hänkään ei halunnut ottaa puuttuneita valokuvia puheeksi – ei

varsinkaan nyt, kun kaikki olivat poikkeuksellisen iloisella mielellä. Kuningatar kirjoitti joulupuheensa itse ja näki aina paljon vaivaa sen eteen. Kuten aina, lähetyksen päätyttyä sukulaiset antoivat apulodit. Kuningatar piti puhettaan onnistuneena ja oli siitä erityisen ylpeä. William ei tahtonut latistaa muiden tunnelmaa vaan veti ai-noastaan vaimonsa Katen sivuun. Hän kuiskasi, että Harry on varmasti ”hervittävän järkyttynyt”, kun Sussexin herttuaperheen kuvat oli poistettu kuningattaren joulupuheen perinteisestä kuninkaallisen suvun valokuvakokoelmasta.

Kate oli samaa mieltä, mutta kehotti Williamia pitämään huolen omana tietonaan – ainakin toistaiseksi. Hän myös muistutti, että Harry oli varmaankin nukkumassa ja autuaan tietämätön häneen ja hänen perheeseensä kohdistetusta loukkauksesta. Williamin rakas veli heräsi 7 000 kilometrin päässä Brittiläisessä Kolumbiassa jouluaamuun, joka oli aivan toisenlainen kuin yksikään, minkä hän oli aiemmin kokenut.

Sussexin herttuapari ei viettänyt joulua kuningasperheen luona Sandringhamissa toisin kuin kahtena edellisenä vuonna (ja missä 35-vuotias Harry oli aina viettänyt joulua, lukuun ottamatta vuosia 2007 ja 2012, jolloin hän palveli Afganistanissa Britannian asevoimien upseerina). Tällä kertaa pariskunta jäi Amerikkaan jo marraskuun alussa kiitospäivänä ja asui aina uuteen vuoteen asti Vancouverin saarella 16 miljoonan dollarin rantahuvilassa yhdessä poikansa Archien ja Meghanin äidin Doria Raglandin kanssa. Brittilehdet nostivat Sussexin herttuaperheen häpeäpaaluun, kun pariskunta ei saapunut perinteiseen joulunviettoon Sandringhamiin. Poissaolossa ei tosin ollut mitään aivan tavatonta, sillä William ja Kate olivat viettäneet vuosina 2012 ja 2016 joulua Katen vanhempien eli Middletonien luona näiden kotona West Berkshiressä.

Kuninkaallinen joulu Sandringhamissa oli muuttumaton ja rituaalientäyteinen perinne. Jouluaattona kaikki kokoontuivat ensimmäiseksi koristelemaan kuusimetristä joulukuusta, joka oli kaadettu kartanon tiluksilta ja pystytetty White Drawing Roomiin.

Myöhemmin iltapäivällä William ja muut Windsorit kokoontuivat avaamaan pukkipöydille asetettuja lahjoja – suvun saksalaisten perinteiden mukaisesti Viktorian ja Albertin jälkeläiset avasivat lahjansa jo jouluaattona. Alkuillasta juhla-asuihin pukeutuneet vieraat siemailivat drinkkejä, kunnes vuorossa oli jouluillallinen, jonka menu ei ollut muuttunut vuosikymmenten vieressä: pais-tettua kalkkunaa joko salvia-sipuli- tai kastanjatäytteellä, peruna-muusua ja paistettuja perunoita, ruusukaalia ja palsternakkaa ja jäl-kiruoaksi jouluvanukasta. Ateria päättyi, kun kuningatar oli syönyt, eli täsmälleen kello kymmeneltä.

Seuraavana aamuna suuren englantilaisen aamiaisen jälkeen kaikki muut paitsi kuningatar ja prinssi Philip kulkivat jalan Sand-ringhamin tilusten pyhättöön, Pyhän Maria Magdalenan kirk-koon. Harry ei päässyt näkemään, kuinka prinssi George ja prinses-sa Charlotte osallistuivat ensimmäistä kertaa jumalanpalvelukseen ja sitä seuraavalle kävelykierrokselle haltioituneiden paikallisten jou-kossa – tuo kaikille kuninkaallisen suvun lapsille tuttu siirtymäriit-ti on oiva tilaisuus olla tekemisissä tavallisten kansalaisten kanssa.

Vancouverin saarella Harry, Meghan ja Archie heräsivät jouluaa-muun 2019. He näkivät tulisijan vieressä roikkuneet ääriään myö-ten täytetyt joulusukat ja kuusen alla odottavan lahjapinon. Kah-deksan kuukauden ikäinen Archie istui isoäitinsä Dorian sylissä, kun kaikki repivät kuumeisesti paketteja auki ja viskasivat käytetyt paperit lattialle – aivan samoin kuin Meghan oli tehnyt pikkuty-tönä Los Angelesissa. Aamupäivällä Harry vilkaisi puhelintaan ja al-koi katsella kuningattaren puhetta. Meghan seurasi vierestä, kuin-ka hänen miehensä mieliala vaihtui silmänräpäyksessä yllätyksestä hämmennykseen ja kiehuvaan raivoon.

Pyyhitty pois. Se Harrylle tuli ensimmäisenä mieleen. Eräs hä-nen vanhimmista luottoystävistään selitti, että Harrysta tuntui kuin ”hänet, Meghan ja Archie olisi pyyhitty pois suvusta”. Pyyhitty pois – rangaistukseksi. Edellisten parin kuukauden aikana Harry oli keskustellut isänsä ja kuningattaren – sekä monarkian naruista

vetelevien hoviherrojen – kanssa ja selittänyt tilanteen: Sussexin herttuaperhe kaipasi toisenlaista, itsenäisempää elämää. He asuisivat osan vuodesta Britanniassa ja osan Pohjois-Amerikassa, missä heidän olisi mahdollista elää jokseenkin normaalia perhearkea Britannian tabloidilehdistön herkeämättömän katseen ulottumattomissa. Joulun alla Harry ja Meghan olivat rohkaisseet mielensä ja kirjoittaneet kuningattarelle ja Walesin prinssille suorasanaisen sähköpostin, jossa he kertoivat ehdotuksensa: he eläisivät oman mielensä mukaan mutta täyttäisivät silti velvollisuutensa kruunua kohtaan. Nyt nuori prinssi halusi tietää, oliko heidän toiveensa ollut mahdollon.

Harry soitti Buckinghamin palatsiin ja pyysi päästä kuningattaren puheille heti kun hän saapuisi perheensä kanssa Lontooseen tammikuun kuudentena päivänä. Hänen majesteettinsa avustajat kieltäytyivät. Kuningattaren apulaisyksityissihteerin mukaan kalenteri oli aivan täynnä ja Harry saisi tavata isoäitinsä vasta 29. tammikuuta – ja silloinkin vain muutaman minuutin ajan. Harry kertoi olevansa Meghanin kanssa Englannissa vain lyhyen aikaa, sillä he tahtoivat palata mahdollisimman pian Vancouveriin, missä Archie oli lastenhoitajansa huomassa.

Mikään ei auttanut. Vaikka prinssi Charles yritti puhua heidän puolestaan, Sussexin herttuaperheen täytyi vain odottaa. Aika alkoi kuitenkin käydä vähiin. Windsorit olivat vielä toistaiseksi onnistuneet salaamaan Harryn ja muiden kuninkaallisten väliset neuvottelut ulkopuolisilta, mutta oli enää vain ajan kysymys, milloin joku yritteliäs toimittaja saisi vihiä jutusta. Harry ja Meghan nousivat neljän kuninkaallisen turvamiehen perässä Air Canadan suoralle lennolle iltapäivällä 5. tammikuuta ja saapuivat myöhään seuraavana aamuna Heathrow'n lentokentälle. He eivät sentään rohjenneet ajaa suoraan Sandringhamiin tapaamaan kuningatarta ilman sovittua aikaa – ja siten uhmata kuninkaallista protokollaa ja hallitsijan tärkeimpiä neuvonantajia – vaan suuntasivat Frogmore Cottageen, heidän vaatimattomaan 1800-luvulla rakennettuun neljän makuuhuoneen kotiinsa Windsorin linnan lähistölle.

Aiempina vuosina Harry olisi alusta asti tukeutunut vanhemman veljensä apuun ja opastukseen. William oli ollut Harryn henkinen tuki aina lapsuusvuosien ”hullunmyllystä” lähtien, kuten Highgroven, Walesin prinssin kodin, taloudenhoitaja Wendy Berry niitä vuosia kutsui. Heidän vanhempansa olivat silloin ilmiriidoissa, ja lastenhoitaja Jessie piti molempia ”pätkähulluina”. Mutta nyt nuorten prinssien veljessuhde oli hajoamispisteessä. Harry oli jopa sanonut sen ääneen dokumenttielokuvassa, joka käsitteli hänen perheensä hyväntekeväisyystyötä Afrikassa. Ohjelma oli esitetty Britannian ja Amerikan televisiossa lokakuussa.

”Tällä perheellä on niskassaan niin kovat paineet, ettei vaikeuksilta voi kokonaan välttyä”, hän kertoi dokumentissa Harry and Meghan: An African Journey. ”Mutta olemme veljiä, olemme ikuisesti veljiä. Ja vaikka olemme juuri nyt selvästi eri poluilla, olen aina hänen tukenaan ja tiedän, että hänkin on aina minun tukenani. Emme tapaa niin usein kuin ennen, koska olemme niin kiireisiä. Mutta rakastan häntä kovasti.”

William oli tuolloin närkästynyt jo pelkästään siitä, että veli oli puhunut heidän suhteestaan medialle. Sitäkin enemmän häntä vaivasivat kommentit veljessuhteen rakoilemisesta. Haastattelun jälkeen he eivät olleet pitäneet lainkaan yhteyttä. Harry ei osannut arvata, että Sussexin herttuaperheen valokuvan puuttuminen kuningattaren työpöydältä oli vaivannut Williamia kovasti ja tämä oli puhunut asiasta heidän isänsä kanssa. Walesin prinssi viittasi kintaalla vanhimman poikansa huolille: jos kerran Harry ja Meghan tahtoivat eristäytyä muusta suvusta, ei heillä ollut varaa arvostella kuningattaren joulupuheen taustanäkymää.

Nyt kun media hengitti niskaan, Harry ja Meghan tahtoivat jonkinlaisen lupauksen siitä, että heidän toiveensa uudenlaisesta pitkälti itsenäisestä elämäntyylistä otettaisiin tosissaan. Frogmoreen päästyään Harry kirjoitti uuden sähköpostin ”mummilleen”. (Kuningattarella on ollut oma sähköpostiosoite vuodesta 2007 lähtien.) Vastausviestissään hänen majesteettinsa lupasi antaa lähiaikoina

yhteislausunnon. Harry helpottui, kun kuuli, että hänen perheensä vapaudenkaipuusta kerrottaisiin pian myös pahaa-aavistamattomalle yleisölle.

Harry ja Meghan uskoivat, että uusi elämänvaihe olisi vihdoin käden ulottuvilla, kun he näyttäytyivät seuraavana päivänä yhdessä Lontoon Canada Housessa, Kanadan Britannian-suurlähetystössä. Siellä he katselivat mohawk-heimoon kuuluvan multimediataiteilija Skawennatin töitä, nauttivat teetä suurlähettiläs Janice Charetten kanssa ja poseerasivat valokuvissa kahden häkeltyneen lähetystötyöntekijän kanssa. He kiittivät kanadalaisia vieraanvaraisuudesta, josta olivat saaneet Archien kanssa nauttia Brittiläisessä Kolumbiassa ("Miten kauniissa paikassa asuttekaan!" Harry intoili) ja palasivat sitten Land Roverin kyydissä Frogmore Cottagelle.

Sussexin herttua ja herttuatar olivat vain parin minuutin päässä Lontoon keskusta-alueelta, kun he kuulivat uutisen. *Sun*-lehden toimittaja oli saanut haalittua kasaan juuri tarpeeksi sisältöä lehden verkkosivuilla julkaistuu juttuun, joka kertoi parin välirikosta kuningasperheen kanssa. Huhupuheiden mukaan joko hovi itse vuoti tiedon lehdille tai herttuaperhe teki niin pakottaakseen kuningattaren reagoimaan. Minuuteissa hovin toimistot hukkuivat mediatalojen yhteydenottoypyntöihin, joissa ne vaativat selvyyttä asiaan.

"Perhana!" Harry sanoi Meghanille, kun heidän Land Roverinsa porhalsi kohti Windsorin linnaa ja Frogmore Cottagea. "Mitä me nyt teemme?" Hän kertoi myöhemmin ystävälleen, miten suorakaisesti Meghan vastasi: "Noh, meillä ei taida oikeastaan olla vaihtoehtoja, vai mitä?"

8. tammikuuta 2020

Sussexin herttuan ja herttuattaren henkilökohtainen viesti Instagramissa:

Kuukausien harkinnan ja sisäisten keskustelujen tuloksena olemme päättäneet ottaa tänä vuonna uuden suunnan ja alkaa hahmotella uutta edistyksellistä rooliaamme instituution sisällä.

Luovumme asemastamme kuninkaallisen suvun ”korkea-arvoisina” jäseninä ja teemme töitä saavuttaaksemme taloudellisen riippumattomuuden, mutta samaan aikaan hänen majesteetillaan kuningattarella on täysi tukemme.

Koemme olevamme valmiita muutokseen, koska olette suhtautuneet meihin niin rohkaisevasti erityisesti muutaman viimeisen vuoden aikana.

Aiomme nyt viettää aikaamme Ison-Britannian lisäksi myös Pohjois-Amerikassa mutta kunnioittaa samalla velvollisuuksiamme kuningatar, Brittiläistä kansainyhteisöä ja hyväntekeväisyys-hankkeitamme kohtaan.

*Tämän maantieteellisen tasapainon ansiosta saatamme kasvat-
taa poikamme arvostamaan kuninkaallista perinnettä, johon hän on kuulunut syntymästään asti. Samalla saamme perheellemme tilaa keskittyä elämämme seuraavaan vaiheeseen, johon kuuluu uuden hyväntekeväisyysjärjestön perustaminen.*

*Odotamme innolla, että pääsemme aikanaan kertomaan kai-
ken tästä jännittävästä seuraavasta askelesta, ja jatkamme samalla yhteistyötä hänen majesteettinsa kuningattaren, Walesin prinssin, Cambridgen herttuan ja kaikkien asiaankuuluvien tahojen kanssa.*

*Siihen asti toivomme, että otatte vastaan syvän kiitoksemme jat-
kuvasta tuestanne.*

Seuraavana aamuna Sandgringhamissa kuningatar pysähtyi tarkastelemaan tavanomaisia aamupalatarjoiluja – yhtä pehmeäksi keitettyä munaa, kuoretonta täysjyväpaahtoleipää voilla ja appelsiinimarmeladilla, Tupperwaren astiassa pöytään kannettuja maissilastuja, pieniä kulhoja aprikoosia, pähkinöitä ja luumuja – ja siirtyi sitten sivupöydälle, jonne aamun lehdet tuotiin. Hevosurheiluun intohimoisesti suhtautuva monarkki luki tyypillisesti ensimmäisenä lempijulkaisunsa *Racing Postin* ja sen jälkeen samaa sarjaa olevan lehden *Thoroughbred Owner and Breeder*. Ei kuitenkaan sinä päivänä. Tuona sateisena torstaina hänen majesteettinsa siirsi hevoskilpailujen tulokset ja vedonlyöntivinkit sivuun ja tuijotti sen sijaan tabloidilehtien punaisia, keltaisia, sinisiä ja violetteja lööppejä, jotka tuntuivat kaikki kirkuvan suoraan hänelle.

Kuningatar oli kuullut uutisen edellisiltana televisiosta eikä ollut lainkaan yllättynyt siitä, miten lehdistö asiaa käsittelee. Hän oli viettänyt unettoman yön yrittäessään pureskella tuota kaikkea. ”Kuningatar raivoissaan, Harry ja Meghan: otamme loparit!” luki *Daily Mailissa*, kun taas *Daily Telegraph* mukaili otsikollaan ”Harry ja Meghan jättivät firman” Yrjö VI:ta, joka oli sanonut, etteivät kuninkaalliset ole ”perhe vaan yritys”. Jopa asiatyylisin lontoolainen *Times* uhrasi jutulle käytännössä koko etusivunsa ja kirjoitti: ”Harry ja Meghan eroavat tehtävistään jakautuneessa hovissa.” *Sunin* otsikko oli kaikkein luovim, ja se lanseerasi samalla uudissanan, joka kuvasi lyhykäisyydessään nerokkaan täydellisesti Windsorin kuningassuvun viimeisintä koettelemusta: ”Megxit.”

Sunin lööppitoimittajien nokkeluudesta huolimatta kuningatar-ta harmitti eniten *Daily Mirrorin* lööppi: ”He eivät edes kertoneet kuningattarelle.” ”Angela, mitä luulet, miksi he tekivät niin?” Elisabet II huokaisi pitkäaikaiselle palvelijalleen ja uskotulleen Angela Kellylle – liverpoolilaisen satamatyöläisen tyttärelle, jonka virallinen titteli oli nyt ”kuningattaren henkilökohtainen avustaja, neuvonantaja ja kuraattori”. Kelly tiesi hyvin, että Sussexin herttua-parin kanssa oli käyty kuukausikaupalla epävirallisia keskusteluja ja

kuningatar suhtautui myötätuntoisesti heidän turhautumiseensa ja tarpeisiinsa. Mutta Harryn ja Meghanin tulevaisuuteen liittyi liikaa avoimia kysymyksiä – ennen kaikkea siihen, miten he saisivat hyödyntää arvoniimiään ja asemaansa kuninkaallisessa suvussa nyt, kun he alkoivat rakentaa omaa ”brändiään”. Kelly pohti ääneen, osaisiko kenties prinssi William vastata kysymykseen. Vaikka kuningatar jo muutenkin piti sosiaalista mediaa tehokkaana välineenä monarkian asian edistämiseksi, Kelly totesi, että William ja Kate ymmärtäisivät varmasti paremmin Instagramin lukuisia mahdollisuuksia.

Cambridgen herttuapari asui vain parin kilometrin päässä Sandringham Housen itäpuolella sijaitsevassa punatiilisessä kartanossa, Anmer Hallissa, joka oli rakennettu 1700-luvulla Yrjöjen aikaan. He olivat aivan yhtä ihmeissään kuin kuningatar. ”Mitä helvettiä he kuvittelevat tekevänsä?” prinssi tuhahti samalla kun hermostunut palveluskunta poistui käytävälle. ”Isäni raivostuu.”

”Isovanhemmistasi puhumattakaan”, säesti Kate. Kuten muu maailma, hänkin oli nähnyt vain tunteja ennen järjestyttävää Instagram-ilmoitusta Canada Housella otetun kuvan hymyilevistä Harrysta ja Meghanista. ”Onpa kaunis asu”, Kate totesi katsellessaan lehtikuvia Meghanista tiukassa ruskeassa puserossa, nilkka-pituudessa satiinihameessa ja piikkikoroissa. ”Herttuatar Meghan ja prinssi näyttävät onnellisemmilta kuin koskaan”, kertoi *Closer*-lehden otsikko. ”Onnellisilta he tosiaan näyttävät”, Cambridgen herttuatar sanoi.

Kate arvasi poikien isovanhempien reaktion aivan oikein – erityisesti prinssi Philipin, joka lateli iän karttuessa entistä enemmän tuttuja kaunistelemattomia ja kulmakarvoja nostattavia tokaisujaan. 98-vuotias prinssi oli Britannian kuninkaallisen suvun historian vanhin mies. Instagramista Philip ei tiennyt tuon taivaallista, mutta kuullessaan Sussexin herttuaparin yksipuolisesta itsenäisyysjulistuksesta Edinburghin herttua oli erään avustajan mukaan ”toltaan, syvästi loukkaantunut ja raivoissaan” – ja paineli heti kuningattaren luokse kertomaan, miten vihainen oli. ”Tämä osoittaa

täydellistä arvostuksen puutetta”, totesi Philip. Hän, Charles ja muut kuningasperheen korkea-arvoiset jäsenet olivat aiemmin olleet lämpimissä väleissä Meghanin kanssa, mutta nyt nainen alkoi vaikuttaa heidän silmissään uuden vuosisadan Wallis Simpsonilta. ”Taisimme olla väärässä hänestä alusta asti”, Philip totesi erälle lähimmistä avustajistaan.

Kuningatar sen sijaan oli enemmänkin hämillään ja loukkaantunut kuin vihainen. Hänhän oli tottunut siivoamaan perheen lukuisien skandaalien sotkuja, joista yksi vakavimmista oli viimeisin paljastus hänen poikansa Andrew’n vuosikautia kestäneestä ystävytydestä Jeffrey Epsteinin kanssa. Verkostoitunut amerikkalainen liikemies oli hirttäytynyt sellissään, kun hänet oli pidätetty epäiltynä alaikäisten seksiringin pyörittämisestä. Sen jälkeen kun prinssi Andrew oli esiintynyt marraskuussa 2019 BBC-TV:n *Newsnightissa* ja kiistänyt epäuskottavasti käyttäneensä hyväksi erästä Epsteinin alaikäistä ”seksiorjaa”, raivostunut Charles kehotti äitiään ratkaisemaan päätäväisesti hairahtuneen prinssin kohtalon. Neljä päivää katastrofaalisen televisiohaastattelun jälkeen Buckinghamin palatsi ilmoitti, että prinssi Andrew luopuisi kaikista kuninkaallisista velvollisuuksistaan ”toistaiseksi”. (Muutaman kuukauden päästä Andrew luopui lopullisesti kaikista julkisista tehtävistään, kun *Newsweekin* kyselyssä selvisi, että suurin osa briteistä halusi viedä häneltä kaikki arvonimet ja luovuttaa hänet Yhdysvaltoihin kuulusteltavaksi.)

Niin tuskallista kuin kuningattaren olikin ollut pakottaa oma poikansa varhaiseläkkeelle, se oli vain yhdeksän vuotta jatkuneen skandaalin viimeisin käänne. Sen sijaan Sussexin herttuaparin tulenarka ilmoitus tuli yllätyksenä. Kuningattaren ja prinssi Philipin – joka oli osallistunut Harryn ja Meghan Marklen häihin toukokuussa 2018, vaikka oli murtautunut edellisyönä kylkiluun kaatuaan kylpyhuoneessa – sydämessä oli erityinen paikka Harrylle, johon he olivat olleet jopa kiintyneempiä kuin omiin lapsiinsa. Megxit tuli kuin salama kirkaalta taivaalta. ”Harryn ja Meghanin tempu oli hirvittävä kolous”, hänen majesteettinsa pitkäaikainen

lehdistösihteeri Dickie Arbiter sanoi. ”Kuningatar kokee tulleen sa pahanpäiväisesti petetyksi – hän on vielä pettyneempi kuin Andrew’n kammottavan BBC-haastattelun jälkeen.”

Kaikista myrskävistä tunteista mikään ei vetänyt vertoja sille kirosanojen vyörylle, jonka Walesin prinssi päästi suustaan Birkhallissa, Charlesin ja Camillan lomapaikassa, josta on vain 18 minuutin ajomatka Deen jokivartta pitkin kuningattarelle rakkaaseen Balmoralin linnaan. Kruununperijä tunnettiin tulisesta temperamentistaan – hän oli useamman kerran tempaissut raivonpuuskassa lavuaarin paikoiltaan. Balmoralin linnan työntekijöiden mukaan Charlesin reaktio herttuaparin yllätysilmoitukseen oli ”pelottava”. Kirjojen ja valokuvien täyttämässä työhuoneessaan ollut Walesin prinssi oli jossain vaiheessa vähällä paiskata työpöytänsä takana seisoneen veistetyin puisen jalkalampun huoneen poikki – hänen lempilamppunsa, jonka käsityönä valmistettuun varjostimeen oli kuvattu 1600-luvun brittiläinen kaljaasi valtamerellä. ”Olen kyllä nähnyt hänet yhtä vihaisena, mutta vain harvoin”, Camilla kertoi myöhemmin eräälle pariskunnan naapurille Highgrovessa.

Harry ja Meghan olivat aluksi erään ystävänsä mukaan ”aivan häkeltyneitä” siitä kohusta, jonka Instagram-viesti oli aiheuttanut – erityisesti kuninkaallisen perheen keskuudessa, vaikka kaikki jo ennestään tiesivät, miten suurta elämänmuutosta herttuapari suunnitteli. He olivat kuitenkin tehneet yhden instituution suurimmista virheistä: mitään merkittävää ei ollut soveliaista tehdä ilman kuningattaren hyväksyntää. ”Halusimme tarttua härkää sarvista ja ottaa tilanteen haltuun”, Harry selitti puhelimesta Charlesille. Ja kun yritykset varoittaa kuningatarta olivat epäonnistuneet, Harrylla ja Meghanilla ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin julkaista ilmoituksensa itse.

Erään Walesin prinssin korkea-arvoisen alaisen mukaan Charles ei ottanut selitystä kuuleviin korviinsa. ”Ei sitten tullut mieleen tarttua puhelimeen ja soittaa minulle? Tai soittaa kuningattarelle?” Charles kysyi ja raivo yltyi tavu tavulta. ”Harry, ihan oikeasti, tätä